

قیمت تولید مرغ ترمز برید

شاخص قیمت تولیدکننده در مرغداری‌های صنعتی، تابستان امسال با جهش چشمگیر همراه شده و نرخ‌های فصلی، نقطه‌ای و سالانه نسبت به فصل قبل و سال گذشته افزایش بیشتری داشته است

شاخص قیمت تولیدکننده که معیاری برای سنجش تغییر هزینه‌های دریافتی تولیدکنندگان محسوب می‌شود، فصل تابستان در حوزه تولید مرغ با جهشی محسوس روبه‌رو شد و تورم فصلی، نقطه‌ای و سالانه را در مسیر صعودی قرار داد. براساس گزارش مرکز آمار، هزینه‌های جاری تولید افزایش یافته‌اند و اختلاف میان قیمت نهاده‌ها و محصولات نهایی نیز فشار تازه‌ای بر تولیدکنندگان تحمیل کرده است. رشد بیش از حد برخی اقلام از جمله تخم‌مرغ نقطه‌دار، سطح نوسانات را بالا برده و برنامه‌ریزی تولید را دشوار تر کرده است. در سطح استان‌ها نیز اختلاف معناداری میان روند قیمت‌ها مشاهده می‌شود و این تفاوت‌ها ضرورت بازنگری در نظام حمایتی و تخصیص منابع را بر جسته می‌سازد.

■ ■ ■

تابستان امسال برای صنعت مرغاری فصلی متفاوت رقم خورد و نشان داد فشار هزینه‌ای در این بخش از اقتصاد همچنان ادامه دارد. شاخص قیمت تولیدکننده که میزان تغییر قیمت محصولات تولیدی را از نگاه تولیدکنندگان می‌سجد، در این فصل به عدد ۴۳۱۷/۵ رسید که به معنای افزایش قابل توجه هزینه‌ها نسبت به دوره‌های گذشته است که چشم‌انداز کوتاه‌مدت این صنعت را با چالش‌های تازه‌ای روبه‌رو می‌کند.

تورم فصلی که تغییر قیمت‌ها در مقایسه با فصل بهار را نشان می‌دهد، در تابستان به ۷۲/۱ درصد رسید. این نرخ نسبت به فصل قبل که ۱/۹ درصد ثبت شده بود، بیانگر سرعت‌گیری تغییرات است. رشد بیش از دو برابر نرخ فصلی می‌تواند نتیجه انباشتی از افزایش قیمت نهاده‌ها، هزینه‌های نگهداری، انرژی و حمل‌ونقل باشد. برخی تولیدکنندگان نیز از افزایش قیمت واکسن‌ها و مکمل‌های غذایی خبر داده‌اند که تأثیر مستقیم بر هزینه نهایی دارد.

بررسی ویژه اقلام تولیدی در مرغاری‌ها اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. در میان محصولات مختلف، مرغ گوشتی بیشترین افزایش قیمت را داشته و قیمت آن حدود ۸/۲ درصد رشد کرده است. چنین افزایشی نشان می‌دهد بازار گوشت مرغ در تابستان با شرایط متفاوتی نسبت به ماه‌های قبل روبه‌رو بوده است. تقاضای فصلی، تغییر در عرضه و افزایش هزینه‌های خوراک طیور می‌توانند از دلایل این جهش باشند. از سوی دیگر،

یکی از اقلام که با کاهش قیمت همراه شده مرغ گوشتی با حدود ۳/۱۵ درصد کاهش ثبت شده است. کاهش در بخشی از محصولات در شرایط افزایش کلی قیمت‌ها معمولاً به دلیل مازاد عرضه یا سیاست‌های تنظیم بازار رخ می‌دهد و می‌تواند نشان‌دهنده عدم هماهنگی میان تولیدکنندگان، خرده‌فروشان و نهادهای نظارتی باشد. تورم نقطه‌به‌نقطه که تغییر قیمت‌ها را نسبت به تابستان سال گذشته نشان می‌دهد نیز تصویری روشن از شرایط بازار به دست می‌دهد. این نرخ در تابستان امسال به ۳/۲۶ درصد رسیده است. مقایسه این رقم با فصل قبل که ۶/۲۴ درصد بود، نمایانگر آن است که فشار قیمتی در یک‌سال گذشته به‌طور قابل توجهی تشدید شده است.

بسیاری از مرغ‌داران اعتقاد دارند افزایش هزینه‌های خوراک به‌ویژه ذرت، سویا و مکمل‌های پروتئینی نقش اصلی را در این رشد ایفا کرده است. واردات محدود، نوسان نرخ ارز و تأخیر در توزیع نهاده‌های دولتی عواملی هستند که معمولاً در این روند سهم دارند. یکی از نکات مهم در این دوره، پراکندگی شدید تورم میان اقلام است. تخم‌مرغ نقطه‌دار با رشد قابل ملاحظه‌ای ۴/۶۵ درصد ر کورد افزایش قیمت را در میان تمام اقلام به خود اختصاص داده است. چنین رشدی ظرفیت تولید آینده را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد، زیرا این محصول در زنجیره تکثیر نقش اساسی دارد. بالا رفتن قیمت آن مستقیماً بر هزینه جوجه‌ریزی اثر می‌گذارد و

پیمان‌د آن در ماه‌های آینده در بازار مشاهده می‌شود. این وضعیت نشان می‌دهد مدیریت زنجیره تأمین تخم‌مرغ نقطه‌دار برای حفظ پایداری تولید اهمیت بالایی دارد. در مقابل، کمترین تورم نقطه‌به‌نقطه مربوط به پولت با کاهش حدود ۳/۵ درصد بوده است. پولت یا مرغ جوانی که در آستانه تخم‌گذاری قرار دارد، یکی از نهاده‌های مهم در واحدهای تخمگذار به‌شمار می‌رود. کاهش قیمت آن در شرایط افزایش سایر اقلام می‌تواند نشانه‌ای از عدم توازن در زنجیره یا رشد بیش از حد عرضه باشد. این موضوع همچنین فشار بر تولیدکنندگان پولت را افزایش می‌دهد، زیرا هزینه‌های انسان همگام با بازار کاهش پیدا نکرده است. تورم سالانه که میانگین

افزایش پرشتاب شاخص قیمت تولیدکننده در زنجیره مرغداری‌ها نگران کننده است و رشد شدید قیمت تخم‌مرغ نقطه‌دار جایگاه ویژه‌ای در این جهش دارد و پیامد آن در ماه‌های آینده بر تولید و بازار نمایان می‌شود تغییرات چهار فصل منتهی به تابستان را با دوره مشابه سال قبل مقایسه می‌کند، با نرخ ۷/۲۰ درصد ثبت شده است. این شاخص بر خلاف تورم فصلی و نقطه‌به‌نقطه معمولاً تغییرات کندتری دارد و نوسانات کوتاه‌مدت را تعدیل می‌کند. با وجود این، افزایش ۴/۵ واحد درصدی نسبت به فصل قبل نشان می‌دهد روند افزایش هزینه‌ها در طول یک سال اخیر پایدار و تدریجی بوده است. چنین روندی زنگ خطری برای سیاستگذاران به‌شمار می‌رود چون استمرار آن می‌تواند حاشیه سود واحدهای تولیدی را کاهش دهد و احتمال خروج تولیدکنندگان کوچک را از بازار بالا ببرد.

در این شاخص نیز تخم‌مرغ نقطه‌دار بیشترین رشد را با حدود ۶۹ درصد تجربه کرده است. این رقم بیانگر آن است که زنجیره تکثیر در دوره یک‌ساله تحت فشار جدی قرار داشته و مدیریت نوسانات این بخش برای پایداری تولید ضروری است. کمترین تورم سالانه مربوط به مرغ حذفی با رشد حدود ۱/۵ درصد بوده است. مرغ حذفی معمولاً شامل مرغ‌هایی می‌شود که به پایان دوره تولید رسیده‌اند و قیمت آن از عوامل متعددی از جمله شرایط بازار ضایعات و صنایع تبدیلی اثر می‌پذیرد. پایین ماندن تورم در این قلم بسیاری از واحدها را با مشکل فروش مواجه کرده و تراز مالی آنان را تحت تأثیر قرار داده است. در بخش استانی، اختلاف میان استان‌ها تصویر متفاوتی از فشار هزینه‌ای ارائه می‌دهد. تهران با رشد ۴/۴۱ درصدی شاخص نسبت به فصل قبل در صدر استان‌ها قرار گرفته است. این اختلاف می‌تواند ناشی از هزینه‌های بالاتر حمل‌ونقل، قیمت اجاره‌بها، دستمزد نیروی انسانی و دیگر هزینه‌های تولید در پایتخت باشد. در مقابل، قزوین با رشد ۴/۸ درصدی کمترین افزایش را

نکته

جراغ تشدید وابستگی به نیروگاه‌های برق آبی و حرارتی را خاموش کنید

مصرف گاز در نیروگاه‌ها را به میزان قابل توجهی افزایش دهد. در تابستان ۱۴۰۳، میزان مصرف گاز نیروگاهی ۴۰ میلیون مترمکعب در روز بیشتر از سال قبل شد. این افزایش مصرف گاز، هزینه تولید برق را به شدت بالا برده و علاوه بر آن، فرصت‌های صادراتی ایران در بخش انرژی را از بین برده است. در این وضعیت، شبکه برق ایران دیگر قادر به جبران افت تولید برق آبی نیست.

■ **بیشتر شدن تازاری در اثر تعلق ساتب**

در چنین شرایطی، توسعه سریع انرژی‌های تجدیدپذیر، به‌ویژه انرژی خورشیدی، تنها راه برای کاهش وابستگی به منابع محدود می‌کند؛ مشکلی که در اصل ریشه در تنوع کم سبد انرژی کشور دارد. در حالی که کشورهای پیشرفته با تنوع بخشی به سبد انرژی خود از خورشید تا باد و زمین‌گرمایی (و...) تاب‌آوری شبکه‌های برق‌شان را بالا برده‌اند، ایران همچنان بیش از ۹۰ درصد برق خود را از دو منبع سوخت‌های فسیلی و برق آبی تأمین می‌کند. کاهش بارندگی، تغییر اقلیم و نبود برنامه‌ریزی مؤثر برای جایگزینی انرژی‌های تجدیدپذیر، ترکیبی ساخته‌اند که شبکه برق کشور را در برابر کوچک‌ترین نوسان طبیعی یا مدیریتی بی‌دفاع کرده است. وزارت نیرو و به‌خصوص ساتب با تمرکز این معادله ایستاده است؛ نهاده‌ای که مأموریت آن باید تنوع بخشی به سبد انرژی باشد، اما کندی تصمیمات، تأخیر در واردات تجهیزات خورشیدی و دیوانسالاری‌های اداری این مأموریت را با کندی روبه‌رو کرده است.

■ **وابستگی زیاد به نیروگاه‌های حرارتی و برق آبی**

ایران تا حد زیادی بر دو ستون اصلی در تولید برق، یعنی نیروگاه‌های حرارتی و برق آبی تکیه کرده است. در حالی که نیروگاه‌های حرارتی ۸۵ درصد از تولید برق را به خود اختصاص داده‌اند، ظرفیت نیروگاه‌های برق آبی با حدود ۱۲ هزار مگاوات در شرایط عادی دومین منبع اصلی تولید برق کشور است، اما در سال‌های اخیر، مشکلاتی رخ داده است. بر اساس داده‌های رسمی وزارت نیرو، کاهش ۴۰ درصدی بارش در سال ۱۴۰۳، باعث شد توان تولید نیروگاه‌های برق آبی به کمتر از ۷۰ درصد ظرفیت اسمی برسد. در پی این افت تولید، وزارت نیرو مجبور شد

است، اما سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا) به‌ویژه حدود دو سال اخیر در اجرای این برنامه‌ها ناکام بوده است. در حالی که رئیس‌جمهور در سال ۱۴۰۳ از هدفگذاری ۳۰ هزار مگاوات برق تجدیدپذیر تا پایان دوره خبر داده بود، هنوز این وعده به هیچ‌کدام از اهداف کلیدی نرسیده است. محسن طرزطلب، معاون وزیر نیرو و رئیس ساتبا نیز در اردیبهشت ۱۴۰۴ اعلام کرد که «ظرفیت تجدیدپذیرها تا پایان سال ۱۴۰۴ به ۱۰ هزار مگاوات خواهد رسید»، اما داده‌ها و گزارش‌ها نشان می‌دهند که این هدف با سرعت فعلی به دست نخواهد آمد. ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر تا تابستان ۱۴۰۴ فقط حدود ۲ هزار و ۵۰۰ مگاوات بوده است و بدون تغییر این روند، تا پایان سال ساتبا

گزارش ۲

در گفت‌وگوی «جوان» با مجتبی یوسفی، عضو کمیسیون عمران مجلس مطرح شد

هشدار مجلس درباره کوتاهی در اجرای ماده ۵۰ قانون برنامه هفتم

عملی‌بودن احداث

زمینه الحاق زمین، بازآفرینی بافت‌های فرسوده و پرداخت تسهیلات مسکن تعیین کرده است. اگر دولت در اجرای آن کوتاهی کند، ما تا عزل مدیران و برخورد با وزرا از ابزارهای نظارتی استفاده خواهیم کرد. ماده ۵۰ برنامه هفتم که به مسکن مردم مربوط است، خط قرمز مجلس است. مسکنی که نه تنها سفره مردم را کوچک، بلکه عملاً جمع کرده است.

عضو کمیسیون عمران، در پایان درباره پاسخ به پرسشی درباره واکنش مجلس به این روند گفت: «من نظر شخصی‌ام را می‌گویم، اما اکثریت نمایندگان معترض هستند. این قانون، مصوب مجلس است و باید اجرا شود، نه اینکه شاخص‌ها کاهش یابد یا بخش‌های کلیدی حذف شوند. وقتی رشد اقتصادی را از ۸ درصد به ۲/۵ درصد برسانند و ماده ۵۰ درباره مسکن، الحاق زمین، تسهیلات خرد و معیشت اقشار ضعیف را حذف کنند، دیگر چطور می‌خواهند بگویند به‌سند برنامه دست یافته‌اند؟ این نه با منطق برنامه‌ریزی سازگار است و نه با علم مدیریت. به همین دلیل پیش‌بینی من این است که مجلس واکنشی منفی به این اقدام نشان خواهد داد و در صورت لزوم، از ابزارهای نظارتی خود استفاده خواهد کرد.

■ **شاخص‌های معیشتی و برنامه‌ریزی واقعی**

این نماینده مجلس تأکید کرد: بر اساس قانون، سنجه دسترسی به مسکن برای کارگران، کارمندان، بازنشستگان و اقشار ضعیف بیش از ۱۵ تا ۲۰ سال است، آن هم اگر تمام درآمدها را پس‌انداز کنند. ما در برنامه پیش‌بینی کرده بودیم این عدد را به ۷/۵ سال کاهش دهیم. این یعنی برنامه‌ریزی واقعی برای زندگی مردم، اما حالا برخی مسئولان به جای اصلاح وضعیت، شاخص‌ها را حذف می‌کنند. این نه زبینه برنامه‌ریزی است، نه در شأن مسئولانی که امروز بسیاری از افراد شاغل، چه برسد به بیکاران، برای پرداخت اجاره یا ودیعه دچار مشکلند. حالا در چنین شرایطی راحت می‌گویند ماده ۴۹ و ۵۰ حذف شود!در حالی که این مواد مربوط به شاخص کاهش زمان دسترسی مردم به یک واحد مسکونی و همچنین الحاق زمین به شهرها و روستاهاست. یکی از دلایل گرانی مسکن در کشور انحصار زمین است. برخی هم می‌گویند اگر قیمت مسکن را به دلار تبدیل کنیم، آرزایان است! در حالی که مردم حقوق‌شان را به ریال می‌گیرند و هزینه‌ها را به دلار می‌پردازند. امروز مسکن در ایران نسبت به سطح درآمد عمومی مردم بسیار گران است.

نوه‌های‌شان هم دنبال پست هستند، روزی بازنشسته یا مستأجر می‌شوند، می‌فهمند که امروز مسئله مسکن، یعنی چه. الان در شهرهای بزرگ بین ۶۰ تا ۷۰ درصد هزینه سبد خانوار مربوط به مسکن است. در واقع، داریم از قوت غالب مردم و آسایش آنان صحبت می‌کنیم. خرید و فروش برای بسیاری از مردم محال شده و حتی رهن و اجاره برای اقشار متوسط و ضعیف به آرزو تبدیل شده است.

■ **مسکن نسبت به در آمد مردم بسیار گران است**

عضو کمیسیون عمران مجلس در ادامه افزود: امروز بسیاری از افراد شاغل، چه برسد به بیکاران، برای پرداخت اجاره یا ودیعه دچار مشکلند. حالا در چنین شرایطی راحت می‌گویند ماده ۴۹ و ۵۰ حذف شود!در حالی که این مواد مربوط به شاخص کاهش زمان دسترسی مردم به یک واحد مسکونی و همچنین الحاق زمین به شهرها و روستاهاست. یکی از دلایل گرانی مسکن در کشور انحصار زمین است. برخی هم می‌گویند اگر قیمت مسکن را به دلار تبدیل کنیم، آرزایان است! در حالی که مردم حقوق‌شان را به ریال می‌گیرند و هزینه‌ها را به دلار می‌پردازند. امروز مسکن در ایران نسبت به سطح درآمد عمومی مردم بسیار گران است.

عضو هیئت رئیسه مجلس معتقد است، ماده ۵۰ قانون برنامه هفتم، تکالیف مشخصی برای دولت و وزارت راه و شهرسازی در زمینه واگذاری زمین به مردم، بازآفرینی بافت‌های فرسوده و پرداخت تسهیلات مسکن تعیین کرده است. اگر دولت در اجرای آن کوتاهی کند تا عزل مدیران و برخورد با وزرا از ابزارهای نظارتی استفاده خواهیم کرد.

■ ■ ■

مجتبی یوسفی، نماینده مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با «جوان» تأکید کرد: بر اساس قانون، سنجه دسترسی به مسکن برای کارگران، کارمندان، بازنشستگان و اقشار ضعیف بیش از ۱۵ تا ۲۰ سال است، آن هم اگر تمام درآمدها را پس‌انداز کنند. ما در برنامه پیش‌بینی کرده بودیم این عدد را به ۷/۵ سال کاهش دهیم. این یعنی برنامه‌ریزی واقعی برای زندگی مردم، اما حالا برخی مسئولان به جای اصلاح وضعیت، شاخص‌ها را حذف می‌کنند! این نه زبینه برنامه‌ریزی است نه در شأن مسئولانی که چنین برنامه‌ای را به‌عنوان میناق خود مطرح کرده‌اند.

■ **رشد صفر درصدی به جای رشد ۲/۵ درصدی!**

یوسفی درباره سند چشم‌انداز افزود: «به فرموده آقای پزشکیان، رئیس‌جمهور زمانی که از ایشان درباره برنامه‌اش سؤال می‌شد، می‌گفتند برنامه ما سند چشم‌انداز ۲۰ ساله و برنامه هفتم پیشرفت است. امسال، سال ۱۴۰۴، سال پایانی این سند چشم‌انداز است، یعنی تنها سند بالادستی کشور برای رشد و توسعه، اما حالا می‌شنویم که برخی وزرا و حتی خود رئیس‌جمهور می‌گویند، اجرای آن ممکن نیست و باید اصلاح شود. مثلاً به جای رشد ۸ درصدی، می‌خواهند رشد ۲/۵ درصدی بگذارند! من پیشنهاد می‌دهم دولت‌مردان این است که اصلاً رشد صفر درصد بنویسند تا بعداً اگر رشد ۰/۱ درصد هم حاصل شد، بگویند خدای‌اشکر برنامه هفتم محقق شد! این اسمش برنامه‌ریزی نیست، بلکه نوعی کاناایزه‌کردن وضع موجود و فرار از پاسخگویی است.»

■ **مسکن، مهم‌ترین مسئله معیشتی مردم**

یوسفی در ادامه به اهمیت ماده ۵۰ قانون برنامه